

הבינה המלאכותית

בשירות הכיבוש עמ' 7

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדק

ZO HADEREKH

زو هديرخ

גיליון 43 / 5 בנובמבר 2025

בר-דוד והימין

יד לוחצת יד

עמ' 3

צלום: אביאל ששור / פלאש 90

**בן גביר נגד הנגב:
מאות צווי הריסה**

עמ' 4

צלום: מרים אלסטר / פלאש 90

עמ' 5

תודה לטראמפ

מכתבים למערכת

חיים בכבוד לפליטים

אנחנו נושמות לרגע לרווחה. הפסקת האש, החזרת החטופים החיים, רגעים שמחזקים את התקווה. אבל עבור הקהילה שלנו, החיים עצמם עדיין קשים מתמיד. אנחנו פוגשות מדי יום את המציאות של מבקשי ומבקשות המקלט בישראל - מציאות של חוסר ביטחון, היעדר זכויות וחוסר מענה. בתוך כל זה אנחנו כאן, ממשיכים, נאבקים, תומכים, מלווים, מקשיבים.

איך מנגישים זכויות לאנשים חסרי זכויות? זו השאלה המלווה את הצוות הפסיכוסוציאלי שלנו בכל יום מחדש. איך מחזיקים בתקווה, איך מסייעים, כשמערכת שלמה בנויה על שלילת זכויות בסיסיות? רבות ורבים מהפונים אלינו הם אנשים במצבים נפשיים וגופניים מורכבים, ביניהם מתמודדי נפש, חלקם דרי רחוב, חלקם שניהם גם יחד.

המסגרות הקיימות אינן מותאמות, וכמעט שאין פתרונות שיקומיים או טיפוליים זמינים לאוכלוסייה כל-כך פגיעה. אנשים נשלחים למקומות שלא מתאימים להם, או גרוע מכך - פשוט נשארים ברחוב. הם נופלים בין הכיסאות של מערכת שלא רואה אותם כחלק ממדיניות מכוונת.

ד' הוא דר רחוב ומתמודד נפש. הוא הגיע אלינו חולה, מבולבל וחסר אונים. לאחר התייעצות עם רופא הזמנו לו אמבולנס. הוא אושפז בשל מחלתו, ובהמשך הועבר לאשפוז פסיכיאטרי בשל מצב נפשי ירוד. קיוונו שאולי הפעם תמצא עבורו מסגרת שתוכל להכיל אותו. לצערנו, אחרי כמה ימים הוא שוחרר ישירות לרחוב, במצב נפשי קשה אף יותר. אנחנו, יחד עם רופא מתנדב ועמותת רל"א, ממשיכים לפעול כדי שתמצא לו מסגרת טיפולית מתאימה, אבל הדרך ארוכה והמערכת אטומה.

בתוך כל הקושי, אנחנו גם רואים הרבה חוסן. השבוע סיימה את דרכה קבוצת החוסן לגברים שורדי עיניים. מדובר במרחב טיפולי, קבוצתי ובטוח שבו המשתתפים למדו להכיר מחדש את עצמם, לפתח חוסן אישי וקולקטיבי, ולתרגם ידע ותחושות לכוח מעשי. אחד המשתתפים תיאר את הקבוצה כשינוי מחשבתי שפתח אותו לדברים שלא חשב בכלל שאפשריים, ונוספים העידו על תחושת אחווה ושותפות. במהלך המפגשים נבנו יחסי אמון, שיח פתוח ותמיכה הדדית. במפגש בו המגשרת הייתה חולה ולא יכלה להגיע, עזרו המשתתפים זה לזה - תזכורת לכך שגם במציאות קשה יש ריפוי דרך הקהילה.

הצוות הפסיכוסוציאלי של א.ס.ף, יחד עם כל הצוות המקצועי והמתנדבים, ממשיכים להיאבק מדי יום על זכותם של מבקשי ומבקשות המקלט לחיים בכבוד, לטיפול, לקול ולהכרה. נמשיך יחד, בעשייה ובעקשנות, לבנות כאן מציאות אנושית וצודקת יותר.

צמרת הרשקו, מנהלת המחלקה

הפסיכוסוציאלית, א.ס.ף

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

מדריך: איך ניתן לשחד את טראמפ

"אם הייתם דיקטטור שמבקש להשפיע על ראש מדינה אחרת, הייתם אולי מציעים לו בואינג 747 מפנק. אולי הייתם מבלים במלונות שלו או משקיעים באחת החברות שבבעלותו או בבעלות ילדיו. במקרה של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ, למי שחושק בקניית השפעה יש תפריט שלם של אפשרויות. אבל למה לטרוח בכל אלה? כל אחד יכול להעביר כסף למשפחת טראמפ פשוט על ידי קניית מטבעות של מיזם הקריפטו 'וולר ליברטי פייננשל'. טראמפ ומשפחתו צברו מיליארדי דולרים על הנייר באמצעות מיזמי הקריפטו שבבעלותם ובבעלות חברי המשפחה. מוכרי ההשפעה החליפו מעטפות מזומנים וחשבוניות בנק בשווייץ במטבעות קריפטו שניתן להעביר בקלות בין ארנקים דיגיטליים ובזרות קריפטו. משתמשים מתוחכמים יותר – כמו מדינות, האקרים, מלביני כספים – יכולים להשתמש בשיטות להסוות את נתיב הכסף שלהם. הנוחות הזו היא מה שהפכה את הקריפטו לכלי החביב על ארגוני פשע ומפירי סנקציות. טראמפ ובניו צברו עושר עצום מקריפטו, וזה צפוי להימשך ביתרת כהונתו. נראה שאין גבול עליון לכמה כסף זר יתועל אליו. זו דלת פתוחה לצורת שחיתות בדרג הגבוה ביותר, מסוג שהאמריקאים מעולם לא נדרשו להתמודד עמו".

ג'ייקוב סילברמן, "ניו יורק טיימס", 17.10

טראמפ ציווה שוב: להתנצל!

"שר האוצר בצלאל סמוטריץ' התייחס לשאלת הסדרת היחסים עם סעודיה, ואמר כי 'אם סעודיה אומרת לנו נורמליזציה בתמורה למדינה פלסטינית, אז חברים, לא תודה. תמשיכו לרכוב על גמלים במדבר בסעודיה, ואנחנו נמשיך להתפתח עם כלכלה, חברה ומדינה והדברים הגדולים שאנחנו יודעים לעשות'. לאחר שעות בודדות פרסם סמוטריץ' פוסט התנצלות: 'האמירה הלא מתוכננת והלא מוצלחת שלי על סעודיה בהחלט הייתה לא במקומה ואני מצר על העלבון שהיא גרמה. אני גם לא מוכן לקבל צביעות, כמו שאני לא רוצה חלילה לפגוע בסעודים, אני מצפה לא לפגוע בי, בנו'".

שילה פריד, "ידיעות אחרונות", 24.10

לייבל'ה לא למד לימודי ליבה

"בטיסה השבוע ללונדון ראה לייבל'ה את ח"כ איימן עודה נהנה בדרכו ליעדו. מלפניו ישב נכדו של האדמו"ר מבעלזא הרב דוד רוקח שיצא למסע בשכונה החדשה וועסט קליפ בלונדון לשם הגיעו אברכים חסידי בעלזא להתגורר. באוטובוס מהמטוס בשדה בלונדון ראה לייבל'ה את עודה עומד עם הספר אותו קרא כל הטיסה, ר' בצילום. מי שידוע אנגלית שיהיה באיזה ספר מדובר?".

לייבל'ה, "בחדרי חרדים", 23.10

אסף גבאי, שר התרבות מיקי זוהר מהליכוד ועזרא גבאי (צילום מתוך דף הפייסבוק של גבאי סוכנות לביטוח)

פירות הבאושים של 'הסתדרות ללא פוליטיקה'

להאריך את תקופת הצינון בסכסוכי עבודה לקראת הכרזת צעדים ארגוניים מ-15 ל-30 יום. עוד כוללת הצעת החוק תיקונים כמו קיצור פרק הזמן של ההודעה המוקדמת לפני פיטורים ומתן אפשרות למעסיק לפטר עובדים בקלות.

בר-דוד כשל וצריך ללכת הביתה

עד סגירת הגיליון, טרם הוגש נגד יו"ר ההסתדרות כתב אישום. על פי חוקת ההסתדרות, היו"ר יהיה חייב להתפטר אם וכאשר יוגש נגדו כתב אישום בעבירה שיש עמה קלון. אבל מעבר להיבטים הפוליטיים שעוד יתבררו, מעצרו של בר-דוד טומן בחובו שאלות פוליטיות-מעמדיות כבדות משקל. קודם כל כי לבר-דוד, שהיה במשך שנים רבות חבר מפלגת העבודה, קשרים ישירים עם ההון והשלטון, בייחוד עם הליכוד הימני קיצוני. אמנם בר-דוד, בדיוק כמו קודמו-יריבו עופר עיני, רץ לראשות ארגון העובדים הגדול במדינה בסיסמה "הסתדרות ללא פוליטיקה". אבל במעשיהם הוכיחו בר-דוד (ועיני) שמדובר בהסתדרות ללא פוליטיקה מעמדית, זו המשרתת את בעלי ההון ואת הימין.

בר-דוד הצטיין בשנות כהונתו כיו"ר ההסתדרות בויתור גורף על זכויות עובדים ובראש ובראשונה על הזכות לחיים. כתומך נלהב במלחמת ההשמדה בעזה, הוא נתן יד חופשית לממשלת נתניהו להקריב את העובדים על מזבח הנקמה והכיבוש. גם על הגנת רמת החיים של העובדים ומשפחותיהם הוא ויתר. יוקר המחיה הגואה והניצול המחפיר של בעלי הון את תקופת המלחמה לצבירת רווחים ללא תקדים פגשו הסתדרות ללא שיניים. כל מה שהיה לבר-דוד להציע היה "סופר מקוון" בבעלות ההסתדרות.

בר-דוד כשל כמו-כן במערכה להגנת המרחבים הדמוקרטיים שעוד נותרו בישראל מול הפשיזציה המואצת של ממשלת נתניהו. הצעת החוק של ח"כ אוהד טל מוכיחה עד כמה פשיזם קשור בחיזוק ההון ובפגיעה במעמד העובדים. בר-דוד כשל בכל המבחנים שתוארו. לכן מעבר לשאלה אם במעשיו יש יסוד פלילי, בשל החלשת מעמד העובדים והפגיעה באינטרסים של השכירים על בר-דוד ללכת הביתה. ההסתדרות וכלל ארגוני העובדים בישראל זקוקים להנהגה מעמדית הנחושה להיאבק בניצול המעמדי, במלחמה, בכיבוש ובפשיזם.

שמואל אורניץ

מעצרו של יו"ר ההסתדרות הכללית ארנון בר-דוד, של ממלא מקומו רועי יעקב, של הילה קניסטר בר-דוד, רעייתו של ארנון בר-דוד, של איש העסקים עזרא גבאי ושל בנו אסף גבאי הוארך בשמונה ימים לפי החלטת בית משפט השלום בראשון לציון ביום שני (3.11). בית המשפט האריך בשבעה ימים את מעצרו של ראש רשות התאגידים בהסתדרות שבי מיכאלי. החשוד המרכזי בפרשה, עזרא גבאי, הוא איש מרכז הליכוד המקורב לשר התרבות והספורט מיקי זוהר. עזרא גבאי אף הוגדר בליכוד "קבלן קולות".

הדיונים בהארכות המעצר נערכו לאחר ששוטרי היחידה הארצית לחקירות הונאה בלהב 433 עצרו ועיכבו יממה לפני-כן עשרות, בהם בכירים בהסתדרות, ברשויות מקומיות, בחברות ובתאגידים ממשלתיים, בחשד לשוחד, מרמה והפרת אמונים, הלבנת הון ועבירות מס.

מנצלים הזדמנות לרמוס את זכות השביתה

למרות שראשי הליכוד נהגו בעבר לתקוף את ההסתדרות ואף את העומד בראשה, הפעם הורה להם ראש הממשלה נתניהו לא להתייחס לפרשה בה על פי החשד מעורבים חברי מפלגתם. לעומת זאת, השותפה הזוטרה של הליכוד בממשלת הימין מיהרה לנצל את מעצר יו"ר ההסתדרות כדי לפגוע בארגוני העובדים. יו"ר סיעת "הציונות הדתית", ח"כ אוהד טל, הגיש מיד הצעת חוק שמבקשת לצמצם את כוחם של ארגוני העובדים ובראשם ההסתדרות, ולחזק את כוחם של המעסיקים והממשלה העומדת תמיד לשירותם. ההצעה צפויה לעלות לדיון בוועדת השרים לחקיקה בשבוע הקרוב, בתמיכת סיעת "הציונות הדתית" של שר האוצר בצלאל סמוטריץ'.

החוק המוצע כולל שורה של סעיפים שנועדו להקטין את ההשפעה על המשק של ארגוני העובדים ובראשם ההסתדרות, ומטיל מגבלות על זכות השביתה. אחד הסעיפים המרכזיים בהצעה עוסק בהגבלת היכולת של ארגוני עובדים להכריז שביתה באמצעות הגדרה של "שירותים חיוניים" שבהם זכות השביתה תיאסר או תוגבל באופן חמור. בין היתר מדובר בשירותים ציבוריים כגון חשמל, תחבורה ובריאות.

בנוסף, לפי הצעת החוק תוסמך הכנסת לעצור שביתה במקרים שבהם תוגדר "פגיעה חמורה באזרחי המדינה או בכלכלה הלאומית". סמכות זו, על פי ההצעה, תאפשר לממשלה ולכנסת להתערב ישירות בסכסוכי עבודה חריגים ולמנוע שיבושים ממושכים במשק. עוד מציעה הצעת החוק

מאות צווי הריסה בנגב

60 שנה ל"זו הדרך"

שנה לרצח רבין

ראש הממשלה יצחק רבין נרצח בידי איש הימין המשיחי יגאל עמיר לפני 30 שנה, ב-4 בנובמבר 1995. ב"זו הדרך" האחרון ובמדור זה פורסמו הידיעות והפרשנויות בגיליון שראה אור סמוך לרצח. הפעם נפרסם מתוך דברים שכתב ההיסטוריון אילן פפה בגיליון "זו הדרך" של 23 באוקטובר 1996, לקראת העצרת הראשונה לזכר רבין שנערכה בת"א.

"פני החברה לפני הרצח הנורא ופניה

היום הם תמהיל מזור של ליברליזם כלכלי, לאומנות קיצונית וקנאות דתית. זהו המשקע אותו שותה בהנאה מרובה קבוצה לא מבוטלת במדינת ישראל. לקבוצה נציגות נכבדה בליכוד, אך ניתן לזהותה גם במפלגת העבודה."

פפה לא חסך שבטו ממפלגת העבודה והדגיש: "היא מתבססת יותר על אותו רוב דומם, המעדיף להיסחף אל הסמנים הימניים בחברה, ובלבד שהפטריוטיות שלו לא תועמד בספק, כי זה כוחה של האינדוקטרינציה הציונית: הנכונות לבצע מעשים נפשעים בשם הפטריוטיות ולרוב להצדיק את רובם". עוד הוסיף: "המלכוד הזה של מפלגת העבודה בא לידי ביטוי בניסיון הבלתי נלאה של מנהיגיה לנווט בין תפיסת עולם אוניברסלית יותר ופתוחה יותר, על פי צו מצפונם של לא מעטים בחברה, לבין תפיסה אלקטורלית ושרלטנית של ההנהנה – המאמינה כי הצלחה בבחירות עוברת דרך היענות לעמדות הלאומניות והקיצוניות". ועוד: "הניסיון הזה להיות הכל, צודקים, ציונים, לאומנים ודמוקרטים הוא ההסבר הטוב ביותר לשניות המלווה את מדיניות העבודה לפני הרצח ואחריו."

"אך לא פחות חשוב לזכור ולציין, כי בכל זאת הוכח בארבע השנים שקדמו לרצח, שאפשר אחרת. הוכח שניתן לפתוח ערוץ הידיברות עם הנהגת העם הפלסטיני ולגרום לשינוי ביחס האזור כלפי מדינת ישראל. המפתח לדרך האחרת הוא הסתלקות מדינת ישראל ממדיניות כוחנית, הכרה בעוללות העבר ונכונות כנה לסיים את הכיבוש של השטחים שנלקחו בשנת 1967", כתב פפה והוסיף: "לשמאל יש תפקיד היסטורי וכפוי טובה של נביא שבשער. ישראל תתקיים, גם אם תלך בדרך בה היא הולכת כיום. אבל היא תתקיים כחברה דכאנית, עם משבר כלכלי עמוק שאין כמוהו, שבו אזורי מצוקה יהפכו גטאות נשכחים ותילחם חדשות לבקרים בשכנותיה."

פפה סיים את המאמר הארוך במילים: "מי שעדיין מקווה לבנות כאן חברה שוויונית יותר ואזרחית יותר חייב לרבוך יותר מתמיד בשיתוף פעולה יהודי-ערבי. יתכן ורצח רבין, התפרקות החברה הישראלית לקבוצות לחץ, משבר כלכלי עתידי והחרפה ביחסים עם העולם הערבי, יגדילו וירחיבו השותפות הזו שמשרדת תקווה ולא ייאוש ואין בלתה למי שלא ויתר על חלומו לשנות את המציאות המרה והקשה".

נציגי רשות מקרקעי ישראל (רמ"י) חילקו השבוע (3.22) מאות צווי הריסה במספר רב של כפרים לא מוכרים בנגב. לפי ההודעה שפרסמה הרשות, "עשרות מפקחי רמ"י והסיירת הירוקה, בליווי עשרות שוטרי יחידת יואב, פתחו במבצע נץ הדרום 3, חילקו מאות התראות לצווי הריסה בגין פלישה והשתלטויות בלתי חוקיות בקרקעות המדינה במרחב הנגב. במהלך ההיערכות למבצע נעשה שימוש נרחב במערכות בינה מלאכותית שסייעו באיתור של הפלישות". הרשות הדגישה כי "זה אחד אחד המבצעים הגדולים שנערכו בשנים האחרונות". תושב אבו קרינאת, נשוי ואב לשלושה ילדים, סיפר: "שמו לי הבוקר התראה של רשות מקרקעי ישראל. הופתעתי, כי הבית שלי בן קצת יותר משנתיים. לאחר שבניתי שמה רשות האכיפה במקרקעין עליו צו. באתי אז עם אחי לרשות, סיפרתי שאני איש מילואים וביקשתי שיבטלו את הצו כי הבית זמני, עד שהמגרשים שמיועדים למשפחה שלי יהיו מוכנים, והם אמרו בסדר, זה ממילא בית קטן וצמוד להורים בשטח שלהם. יש לי הקלטות והתכתבויות איתם שמוכיחות שאישרו, הם הבינו את המצב. אני לא מבין, איך שני גופים של המדינה עובדים אחד נגד השני?". לדברי התושב, למשפחתו המורחבת חולקו לפחות ארבעה צווים, אבל זה לא הסתיים בכך: "הסתובבו כאן הבוקר שני טנדרים של פקחים, הם נתנו עבודה בעוד מקומות. כנראה חילקו הרבה צווים".

קמפיין של בן גביר

סגן ראש המועצה לכפרים הלא מוכרים מעיגל אלהואשלה, תושב אלע'רה, סיפר שמשפחתו – כולל הוא וילדיו – קיבלה כעשרה צווים, וכי הטנדרים של הפיקוח הסתובבו בשכונות נוספות בכפר. חבר ועד אלזרנוג מוחמד אבו קיידר ערכן שבכפרו חולקו שמונה צווי הריסה, במקרה זה של רשות האכיפה במקרקעין. מטעם המועצה לכפרים הלא מוכרים נמסר: "המבצע מלמד שמערכת הבחירות כבר החלה ואנו עדים לקמפיין של השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר. בהיעדר הישגים להתגאות בהם לבד מפגיעה בחטופים ברצועת עזה, הוא מביים הצגת 'משילות', כאילו הפיכת אלפי אזרחים למחוסרי בית לא תגרום דווקא לכאוס".

נפתלי בנט, ראש הממשלה לשעבר והמועמד המוביל להחלפת נתניהו, פתח גם הוא במסע הסתה גזעני נגד האוכלוסייה הערבית בנגב. בכנס פתוח ביישוב עומר אמר: "בנגב הולכת וקמה מדינה פלסטינית. אני אומר בצורה ברורה: אם לא נפעל, נתעורר ל-7 באוקטובר על היישובים בנגב".

פורום חד"ש בנגב גינה בחריפות את מבצע "נץ הדרום 3", והדגיש כי המבצע "מכוון ישירות נגד כפרי הנגב הערבים- בדואים. השם עצמו, 'מבצע נץ הדרום', חושף את מנטליות המלחמה שבה מתייחס הממסד הישראלי אל תושבי הנגב: לא כאזרחים, אלא כאיום שיש למגר. מדובר בפרק נוסף במדיניות הטיהור האתני שמנהלות הרשויות, במסווה של 'אכיפת חוק' ו'סדר'. מטרתה האמיתית היא עקירת האנשים מאדמותיהם והפקעת אדמות נוספות לטובת פרויקטים צבאיים והתיישבותיים. במקום לספק מים, חשמל, חינוך ותכנון – הממשלה משקיעה בהרס, ברדיפה ובדיכוי. חזית הנגב קוראת להעמקת המאבק העממי והפוליטי למען צדק, שוויון והכרה בזכות האנשים לחיות בכבוד על אדמתם".

שנה לבחירתו: הנשיא חושף את מנגנוני הקפיטליזם האמריקאי

אכן מגיעה תודה לטראמפ

"טראמפ צדק בכל" (צילום: הבית הלבן)

אחרות טילים שהורגים אזרחים רבים בשם "המאבק בסחר בסמים". עד תחילת השבוע הוטבעו יותר מ-16 ספינות ונרשמו כ-80 הרוגים, וזאת מבלי שהוצג בדל של הוכחה בדבר מעורבותם בסחר בסמים. כמו במערבון בשנות החמישים, הממשל אף מציע פרס של 50 מיליון דולר עבור מיידע שיאפשר את מעצרו של נשיא ונצואלה ניקולס מדורו. רבים באמריקה הלטינית מתנגדים להתערבות צבאית אמריקאית, בדומה למה שביצעה המעצמה החזקה בעולם עשרות פעמים במאות ה-19 וה-20. ההתערבות מעוררת רגשות אנטי-אימפריאליסטיים ממקסיקו ועד לארגנטינה ולצ'ילה.

ארה"ב היא הדמוקרטיה הגדולה בעולם

האם ארה"ב היא הדמוקרטיה הגדולה בעולם? לפחות כך סבורים רוב הישראלים. תחת טראמפ מאבדת אמירה זו כל תוקף וספק אם הייתה נכונה גם בעבר. אמנם הנשיא מצטייר כמי שנלחם ב"דיפ סטייט" ("מדינת צללים" שכיכול מנהלת את העניינים מאחורי הקלעים) אבל הוא עושה שימוש תדיר בכל מנגנוני המדינה הקפיטליסטית כדי להחליש כל מרחב דמוקרטי: משגר חיילים לערי ארה"ב שבהן "כיסוי התנגדות" לשלטונות הרודני; מבטל פסקי דין נגד מושחתים ואנשי שלומו; מגרש מאות אלפי מהגרי עבודה. בארה"ב חוששים שטראמפ עלול להכריז על מצב חירום כלל-ארצי כדי לעקוף חוקים או לזייף תוצאות בחירות.

בקיצור נמרץ, טראמפ מתגמל בגלוי את כל מי שתומך בו, כולל בעלי השקפות ניאאו-נאציות, ורודף גורמים שמתנגדים לו בפועל או בפוטנציה: תושבים בערים הגדולות, מערכת ההשכלה הגבוהה, התקשורת, האיגודים המקצועיים, עורכי דין מתקדמים, מערכות הרווחה והסיוע לאזרחים ועוד.

שלטון העם למען העם

הנשיא אברהם לינקולן תיאר בנאום גטיסברג (נובמבר 1863) את האידיאל של הדמוקרטיה האמריקאית: "שלטון של העם, בידי העם, למען העם". אך לאורך כל תולדות ארה"ב, שירתו הממשלים השונים תמיד את ההון.

אפרים דויד

המשך בע' 10

חלפה עונת האמירות "זה רגע היסטורי" ו"בשורות טובות" (אבל אמירת "אמן" בינתיים נשארת איתנו). כעת מקובל לומר "תודה לנשיא ארה"ב דונלד טראמפ". ואכן, זה רגע היסטורי: לראשונה מאז החל להופיע לפני 60 שנה, גם ב"זו הדרך" מתפרסמת כתבה המודה לנשיא ארצות הברית.

זו מתפרסמת אבל לא דווקא בגלל "הבשורות הטובות" שבמעשיו ובדבריו של אותו נשיא, אלא בגלל שהקיסר טראמפ תורם תרומה כבירה להבנת מנגנוני הקפיטליזם האמריקאי והמעצמה האימפריאליסטית הגדולה בתבל: לטובת איזה מעמד היא פועל, מי מרוויח ומי מפסיד. ספוילר: המרוויחים הם לא דווקא קוראי "זו הדרך". להלן רשימה לא ממצה של אמירות וממשקיהם בביקורת הקפיטליזם האמריקאי.

ישראל אינה מדינה וסאלית

"ישראל היא לא מדינה וסאלית, מדינה שמקבלת תכתיבים", אמר ראש הממשלה בנימין נתניהו לראשונה בנאום שנשא ביד ושם באפריל האחרון. בשבועות האחרונים ובעקבות תכתיבי טראמפ, שב נתניהו והציג טענה מופרכת זו. היתכן שנתניהו סובל מפיצול אישיות ולא השתתף באותו טקס מביש ומשפיל בבית הלבן בו דחף טראמפ לידו פתק ומכשיר טלפון כדי שיתנצל בפני השליט של אותה "מדינה מורכבת"? זה כמובן בקטנה. תכתיבים אמריקאיים היו מאז ומעולם – לרוב סמויים מהעין. אבל לא תמיד. דוד בן גוריון חלם על הקמת "ממלכת ישראל השלישית" בעקבות הקנוניה שרקח ב-1956 נגד מצרים עם שתי מעצמות קולוניאליסטיות בדעיכה, בריטניה וצרפת. אך בגלל לחץ אמריקאי (וסובייטי) מכיבוש חצי האי סיני ורצועת עזה תוך פחות משמונה חודשים.

רבים התקוממו באחרונה עם הקמת הבסיס הצבאי האמריקאי בקרית גת – בסיס מוקדש לפיקוח על פעולות הצבא הישראלי ברצועת עזה. הקמת הבסיס הצבאי הזר על אדמת ישראל נעשתה במסגרת התכתיב הטראמפי של "תוכנית 20 הנקודות". בגיליון המיוחד לציון 50 שנה ל"זו הדרך" שפורסם לפני עשור, כבר נחשף שחיילי ארה"ב נמצאים בשישה בסיסי צה"ל לפחות ברחבי הארץ, וזאת לפי מסמכים רשמיים אמריקאיים.

לטראמפ מגיע פרס נובל לשלום

טראמפ משתוקק לקבל פרס נובל לשלום. הוא סבור שהוא ראוי לכך על סמך תוכנית 20 הנקודות במסגרתה ישראל מוסיפה לכבוש יותר ממחצית משטחי הרצועה. במהלך הפסקת האש שכפה נהרגו לפחות 230 מתושבי הרצועה ושלוש חיילים והוחזרו החטופים החיים ורוב החללים. אבל מהותה של התוכנית היא להפוך את הרצועה לשטח בחסות ארה"ב ולשקם את ההגמוניה האמריקאית במזרח התיכון.

ברחבי העולם טראמפ מחרחר מלחמה: נגד סין באסיה, נגד רוסיה באירופה ונגד ונצואלה וקולומביה באמריקה הלטינית. הנשיא שיגר לקריביים ספינות מלחמה בהן נושאת המטוסים הגדולה בעולם. מספינות אלה נורים לעבר ספינות של מדינות

מעצרו של ד"ר תולי פלינט בידי חיילים בעת הפגנה בשטחים הפלסטיניים הכבושים, אוקטובר 2021 (צילום: לוחמים לשלום)

על החובה לסרב גם לאחר המלחמה

לתיאוקרטיה של קבוצות בעלי אינטרסים. אי הצדק המתרחש בשמנו זולג אל המרחבים המוגנים והנורמליים כביכול. התוקפנות, האלימות והכוח שהפעילו החיילת או החייל במילואים או בסדיר נגד מי שמוגדרים "אחרים" הופכים לאלימות בתוך הבית. מיד לאחר מבצע או מלחמה, כולל הנוכחית, יש עליה באלימות בבית, בבתי הספר, בבתי החולים, בכבישים ובמרחבים הציבוריים. רוב הציבור לא יודע על מה שמתרחש בעזה. עלינו לקרוא לתקשורת – הראו לנו את האמת, הפסיקו לשטף פעולה עם ההסתרה.

כחיילים הייתה זו חובתנו לסרב לפקודה בלתי חוקית בעליל. כעת, כאזרחים, עלינו לסרב לשותק אל מול פעולות וחוקים בלתי חוקיים בעליל – חוקים גזעניים ופשיסטיים כמו חוק הלאום וחוקים אנטי דמוקרטיים אחרים. הגזל וההרס בחסות החוק הופכים כל אזרח שומר חוק וחפץ חיים לפליט בארצו. הדמוקרטיה, שגם כך הייתה מעורערת במדינה שבה יש עדיפות לבני דת אחת, נסדקת. מרחבי השוויון מצטמצמים.

כולנו ראויים לשיקום

אנחנו, האנשים המתגוררים במדינה, זקוקים וראויים לשיקום. שש השנים האחרונות, החל בקורונה וכלה במלחמה המתמשכת, יצרו משבר נפשי חסר תקדים. חוסר האמון והבגידה המוסדית התבטאה בהפקרת הישובים בצפון ובדרום אבל גם בהפקרת החיילות והחיילים, בנטישת האזרחים היהודים והפלסטינים הישראלים לנפשם בתחילת המלחמה וגם לאחר מכן. ההשתלטות על רשויות השלטון, הפקרת מערכת הבריאות ובריאות הנפש וההשתלטות על מערכת החינוך גורמות גם הן מצוקה בלתי נסבלת וסבל בגלל תחושת זרות. לא עוד. יש דרך אחרת, דרך של שיקום. זו מתחילה, כפי שנאמר כבר, בנטילת אחריות, בתיקון וביצירת מרחב שוויוני לכולם. אם ברצוננו לקום, עלינו לדעת שכולנו "נגועי טראומה". כל אחד, החל בפעוט שנולד למלחמה ועד לזקנים שבינינו, מכל הלאומים. כולנו, ולא רק מגזר מסוים, זקוקים למרחב מטפח וחומל.

אסיים בדבריו של הפילוסוף מרטין בובר: מקום השכינה אינו בשמיים ואינו בארץ אלא בין בני האדם, במפגש בין בני האדם. עלינו לזכור זאת.

תולי פלינט

מדבריו בעצרת בכיכר חורב בחיפה, 25.10

שמי תולי פלינט והגעתי לעצרת מטעם "חיילים למען חטופים" – מי שסירבו להמשיך לשרת במלחמה. שירתתי בצבא 7 שנים. הייתי מ"פ בגולני ואז שנים רבות במילואים, תחילה כקצין וכמפקד גדוד בחטיבת אלכסנדרוני ואז כקב"ן של אוגדה. לצערי, הניסיון הזה הוא כביכול הצידוק לכך שהדעה שלי חשובה. אני רוצה לומר: לא!

למדתי עבודה סוציאלית טיפולית והשלמתי דוקטורט בקרימינולוגיה. אני מומחה בטיפול ובשיקום של נפגעות ונפגעי טראומה בלי קשר לדרגה הצבאית. החלמה מתחילה בליקחת אחריות על מה שקרה בתוך ומחוץ לגבולות המדינה ולנפש של כל אחת ואחד מאיתנו שחיים במרחב הסובל והמדמם. המרחב מדמם עדיין גם כשיש "הפסקת אש". מאז 2014 אני חבר בתנועת "לוחמים לשלום" וביוזמות שונות של קיום צודק ומכובד של שני הלאומים, הישראלי והפלסטיני, תוך שוויון מלא. ראיתי בעיני שיש דרך אחרת!

אני נמצא כאן כנציג של קבוצות שהתעוררו מהאשליה שכוח, אפליה, הפרדה בין אדם לאדם וזלזול בחיים של מי שאינו אהוב על השלטון הם דרך כלשהי לקיום חיים טובים באיזשהו מקום ולא כל שכן במרחב שבין החרמון לאילת ובין הנגה לים. כפי שאמר מרטין לותר קינג: "אי צדק במקום כלשהו הוא איום על הצדק בכל מקום".

במדינה שהופכת מיליטריסטית - מנהלי בתי ספר מתגאים באחוזי הגיוס במקום באחוזים של האקדמאים מקרב תלמידיהם. עלינו לצאת למאבק אזרחי למען שוויון, צדק ודמוקרטיה לכולם! לא רק ליהודים או למשרתים בצבא אלא לכול מי שחיה כאן. עלינו לתת חשיבות רבה יותר לקיום האזרחי שלנו מאשר ל"ביטחון" שבשמו מדירים, מפלים וכולאים אזרחים ואזרחיות רבים בלא משפט החל מ"מבצרי הפחים" ביום ה-700 למלחמה ועד אזרחים, בעיקר מהמיעוט הפלסטיני-ישראלי ומהפלסטינים בשטחים במעצר מנהלי. כן, גם המשטרה צריכה לחזור להגן על האזרחים ולא על השלטון. זה תפקידה.

מחטף של הדמוקרטיה

התפקיד של "חיילים למען חטופים", קבוצת המסרבים למלחמה, היה אמור להסתיים עם חזרת החטופים אבל לא הסתיים! מנהיגי המדינה ביצעו ומנסים להמשיך לבצע "מחטף של הדמוקרטיה" ולהפוך את מדינת ישראל

הבינה המלאכותית בשירות הכיבוש

למטרות מעקב אסורות. עם זאת, השעיית השירותים של מיקרוסופט לצבא הישראלי הייתה מינימלית: חוזים ופונקציות רבות עם הצבא הישראלי וגופים ממשלתיים אחרים, האחראים להפרות זכויות אדם חמורות ולפשעי מלחמה, נותרו בעינם.

מעורבות חברות הטכנולוגיה במלחמה התרחבה מעבר לאספקת שירות סטנדרטי. מהנדסי מיקרוסופט סיפקו סיוע טכני לכוחות ישראליים בעיקר באגף המודיעין. משרד הביטחון הישראלי רכש כ-19,000 שעות של שירותי הנדסה וייעוץ של מיקרוסופט בשווי של כ-10 מיליון דולר. אמזון סיפקה אף היא סיוע ישיר באימות מטרות לתקיפות אוויריות. התפקיד של גוגל מעלה חששות נוספים: לפי מסמכים פנימיים, החברה יצרה צוות מסווג המורכב מאזרחים ישראלים בעלי סיווג ביטחוני גבוה, אשר קיבל מהממשלה הישראלית מידע רגיש שלא נחשף לעיני שאר עובדי גוגל. צוות זה נועד לספק "הכשרה מיוחדת לגופי ביטחון ממשלתיים" ולהשתתף ב"תרגילים ובתרחישים משותפים המותאמים לאיומים ספציפיים". לא ידוע על הסדר דומה בין גוגל לשום מדינה אחרת.

על ידי מתן תמיכה ישירה למבצעים צבאיים, חברות טכנולוגיה אינן רק מספקות תשתית; הן מסייעות באופן פעיל לביצוע פעולות המפרות את המשפט הבינלאומי. מערכות שתוכננו לייעול לוגיסטיקה ולקבלת החלטות מייצרות כעת רשימות הרג, מוחקות משפחות ומשטחות ערים שלמות.

עתיד הלוחמה

במלחמה בעזה התקדמה ישראל צעד נוסף לעבר לוחמה אוטומטית באמצעות הקמת יחידה ייעודית לחקר בינה מלאכותית במשרד הביטחון. תפקידה - לקדם יכולות צבאיות לעתיד בו "שדות הקרב יראו צוותים משולבים של חיילים ומערכות אוטונומיות שיפעלו יחד". יוזמה זו מעידה על שינוי משמעותי לעבר לחימה מונעת בינה מלאכותית, אשר שותפות לה מדינות נוספות כולל צרפת, גרמניה וארה"ב.

במקביל, נוטשות חברות טכנולוגיה גדולות את הגבולות האתיים שהציבו לעצמן במרדף אחר חוזים צבאיים. מוקדם יותר השנה, גם גוגל וגם OpenAI נטשו בשקט את התחייבויותיהן לא לפתח בינה מלאכותית לשימוש צבאי. שבועות ספורים בלבד לאחר תיקון עקרונות הבינה המלאכותית שלה, חתמה גוגל על שותפות רשמית עם לוקהיד מרטין - יצרנית הנשק הגדולה בעולם וספקית עיקרית של נשק לצבא הישראלי.

בהיעדר מסגרות רגולטוריות יעילות, מיושמת המיליטריזציה של הבינה המלאכותית במהירות. בזמן שהדיונים באו"ם בנושא נשק אוטונומי נמשכים, אין אמונה בינלאומית מחייבת השולטת בפרטי פיתוחו או בפריסתו. טכנולוגיות המוטמעות כעת במבצעים צבאיים, כמו מודלי שפה גדולים ותשתית ענן, אינן מוסדרות כלל בהקשרים אלה. עם זאת, ההתנגדות בתוך תעשיית הטכנולוגיה מתעוררת. עובדים במיקרוסופט פוטרו לאחר שמחו על תפקיד החברה ברצח העם בעזה. גם בגוגל הוטלו סנקציות על עובדים שהתנגדו לשינוי פעולה עם גורמים אלה. פעילים אלה מילאו תפקיד מרכזי בחשיפת המעורבות העמוקה של התעשייה באלמות מדינתית.

מרווה פתאפתה, א-שבכה

ענקיות הטכנולוגיה האמריקאיות מציגות את עצמן ככוח חדשני המעצב עולם טוב יותר באמצעות בינה מלאכותית ומחשוב ענן. אך בעזה הנרטיבים הללו קרסו, ממש כפי שקרסו המשפט הבינלאומי והסדר העולמי. מערכות בינה מלאכותית, תשתיות ענן וכלי מעקב שסיפקו חברות כמו גוגל, אמזון ומיקרוסופט הפכו חלק בלתי נפרד מהמערכה הצבאית הישראלית נגד הפלסטינים.

חברות אלה סיפקו לצבא הישראלי יכולות מחשוב ולמידת מכונה מתקדמות, המאפשרות מעקב המוני וייצור מטרות אוטומטי. ישראל פרסה לראשונה מערכות בינה מלאכותית לזיהוי ולתיעוד מטרות במהלך המתקפה על עזה במאי 2021, שתוארה מאוחר יותר כ"מלחמת הבינה המלאכותית הראשונה" של ישראל. מאז, הרחיבו כוחות הכיבוש מאוד את הסתמכותם על כלי בינה מלאכותית, תוך שימוש במחשוב ענן ולמידת מכונה לאחסון ועיבוד נפחים עצומים של נתוני מעקב. עליית מדרגה זו באה לידי ביטוי ב"פרויקט נימבוס" - חווה בשווי 1.2 מיליארד דולר שבמסגרתו סיפקו גוגל ואמזון לישראל תשתית ענן מתקדמת ויכולות למידת מכונה. בימים הראשונים של המלחמה, הסתמך הצבא הישראלי כמעט לחלוטין על מערכות זיהוי מטרות מבוססות בינה מלאכותית - כגון לוונדר, הבשורה ו"איפה אבא" - כדי להאיץ את ההרג וההרס ההמוני ברצועת עזה. פלטפורמות אלו קולטות נתוני מעקב המוני של כל האוכלוסייה בעזה כדי לקבוע בקנה מידה רחב מי ייהרג, אילו בניינים יופצצו וכמה "נוק אגבי" ייגרם. באופן מדאיג, מערכות מונעות בינה מלאכותית מפנימות את ההיגיון של מפעיליהן. בהתבסס על הטענה כי "אין בעזה חפים מפשע", נקבע רף נמוך לזיהוי אזרחים פלסטינים כפעילי חמאס, מה שהוביל לשיעור טעויות גבוה ולפגיעה רחבת-היקף באזרחים. כך, טכנולוגיית בינה מלאכותית אפשרה להיגיון הצבאי הישראלי לצאת אל הפועל ביעילות חסרת רחמים, תוך הפיכת פלסטינים, משפחותיהם ובתיהם למה שמכונה בצבא בשם המצמרר "מטרות זבל".

מיקרוסופט, גוגל ואמזון: שותפות למעקב המוני

ככל שישיראל החריפה את המתקפה על עזה, גדל הביקוש שלה לטכנולוגיות בינה מלאכותית. במרס 2024 חתמה גוגל על חוזה עם משרד הביטחון לבניית "אזור נחיתה" בתשתית הענן שלה, אשר מאפשר ליחידות צבאיות גישה לטכנולוגיות האוטומציה שלה. אמזון מצדה סיפקה לאגף המודיעין חוות שרתים ייעודית המאפשרת לאחסן כמות כמעט אינסופית של נתוני מעקב, אשר נאספו על כל נפש חיה בעזה.

דיווחים נוספים תיעדו את ההתרחבות המהירה של היכולות הצבאיות הישראליות המונעות בידי בינה מלאכותית. לפי מסמכים שדלפו, מיקרוסופט אפסנה בשרתי הענן שלה חלקים מתוכנית המעקב ההמוני של ישראל. כוחות הכיבוש השתמשו בקבצים אלה לזיהוי מטרות הפצצה, לסחיטה של אזרחים, לביצוע מעצרים ולהצדקת מעשי הרג בדיעבד.

ההסתמכות של הצבא הישראלי על שירות "אזור" של מיקרוסופט עלתה בהתאם: בששת החודשים הראשונים של המלחמה, עלה השימוש החודשי הממוצע ב-60%. עד מרס 2024, השימוש בכלים הטכנולוגיים של מיקרוסופט ו-OpenAI בידי כוחות ישראליים היה כמעט פי 200 מאשר בשבוע שלפני 7 באוקטובר 2023.

בספטמבר 2025, הודתה מיקרוסופט כי יחידה של משרד הביטחון הישראלי אכן השתמשה בכמה מהשירותים שלה

ראש ממשלת יפן טאקאצ'י נשיא ארה"ב טראמפ בבסיס צבאי אמריקאי על אדמת יפן (צילום: רשתות חברתיות)

קואליציית הימין ביפן על סף התפוררות

הרפובליקאית האמריקאית. נוסף לאמירות נגד מהגרים, יו"ר המפלגה סוהיי קאמיה השמיע בעבר הצהרות אנטישמיות, וזאת למרות קשרים מתועדים בינו לבין כת המאקויה הנוצרית-ציונית.

נוסף לבריתת הקולות מן המפלגה הליברלית-דמוקרטית אל מפלגות ימין אחרות, כמה פוליטיקאים מקומיים וחברי פרלמנט פרשו ממפלגה זו והצטרפו למפלגות אחרות כמו מפלגת סנסיטו. התפתחות זו תרמה לבחירתה של טאקאצ'י, לנשיאות המפלגה, בתקווה שהיא תוכל לעצור את ההתפוררות באחדות הימין ואת עלייתן של מפלגות מתחרות.

לא שונה מקודמיה

הסיקור הבינלאומי של התפתחויות אלה נוטה לצייר אותן כהתחזקות הימין הקיצוני ביפן. החשש הוא שממשלת טאקאצ'י תחולל שינויים קיצוניים במדיניות כלפי מיעוטים ומהגרים. מול חששות אלה חשוב לזכור, כי המפלגה הליברלית-דמוקרטית נמצאת גם היא בימין הקיצוני של המפה הפוליטית.

אולם תחת ממשלתו של אבה לא נרשמה תפנית קיצונית נגד זרים, אלא דווקא הקלה בתנאי הכניסה למדינה וגידול במספר העובדים הזרים. מהלך זה ביטא את האינטרס של התעשייה היפנית במספר הולך וגדל של מהגרי עבודה שיחליפו את העובדים היפנים שפרשו לגימלאות.

התחזקות מפלגות "ימניות יותר" מצביעה לא על התחזקות הימין הקיצוני אלא על התפוררות קואליציית הימין המלאכותית, אשר גובשה תחת לחצים אמריקאים בשנות החמישים. התפוררות זו מצידה עשויה למלא תפקיד חיובי בעתיד, אם השמאל ביפן ישכיל לנצל את ההזדמנות של היחלשות המפלגה הליברלית-דמוקרטית.

ממשלת טאקאצ'י ניצבת מול מספר משברים פנימיים חמורים הקשורים בריקבון המערכת הקפיטליסטית ביפן. פתרון נמצא מעבר לכוחה המוגבל של הפוליטיקה המפלגתית הבורגנית. קיים סיכוי רב שהקבינט החדש יסיים את דרכו כמו קודמיו וכי טאקאצ'י תסיים את כהונתה לפני שיעלה בידה להשפיע באופן מהותי על עתיד המדינה.

עומר דה לנגה, טוקיו

קואליציית הימין הקיצוני בפרלמנט היפני בחרה בשבוע שעבר בנשיאת המפלגה הליברלית-דמוקרטית הימנית קיצונית סנאה טאקאצ'י לראשות ממשלת יפן. טאקאצ'י היא האישה הראשונה המכהנת בתפקיד. היא נכנסת לתפקיד בעיצומו של משבר פוליטי כבד אשר פוקד את המדינה מאז פרישתו ב-2020 של ראש הממשלה לשעבר שינזו אבה, גם הוא חבר המפלגה הליברלית-דמוקרטית. אבה היה ראש הממשלה שכהונתו הייתה הארוכה ביותר בהיסטוריה היפנית. הוא נרצח ב-2022 בידי מתנקש על רקע הקשרים בין מפלגתו לבין הכת הקוריאנית "כנסית האחד".

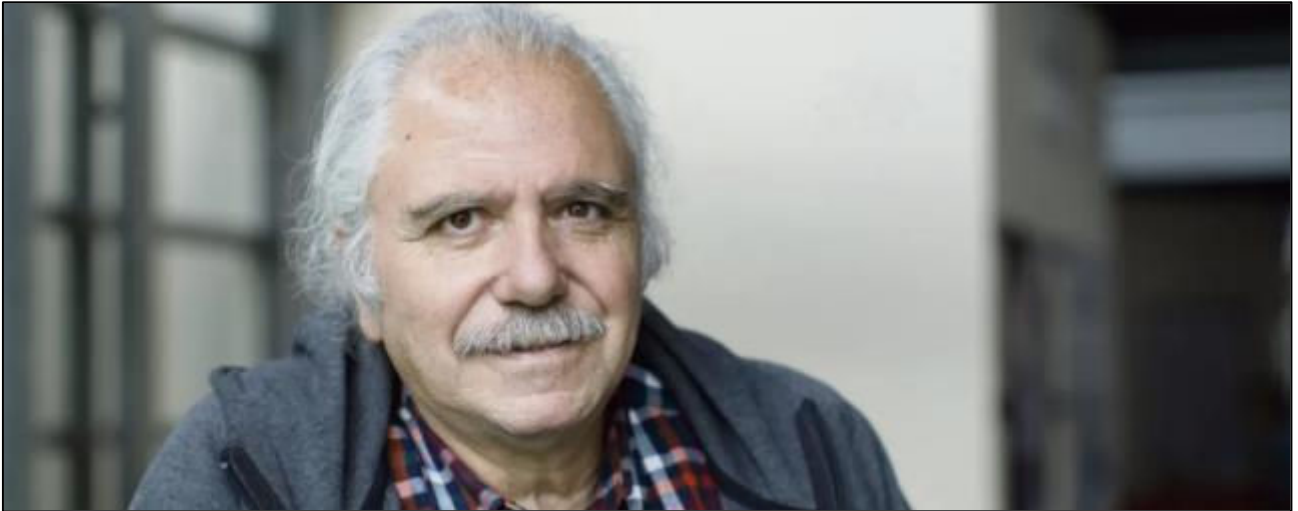
בחמש השנים האחרונות כמו ונפלו ביפן חמש ממשלות תחת שלושה ראשי ממשלה – כולם מפלגים שונים בתוך המפלגה הליברלית-דמוקרטית.

הקבינט החדש מורכב מחברי פרלמנט מכלל הסיעות במפלגה הליברלית-דמוקרטית. אליהם הצטרפו מספר חברים זוטרים מ"מפלגת החדשנות היפנית" הליברטריאנית. זאת לאחר שמפלגת המרכז הבודהיסטית, חברת הקואליציה המסורתית של המפלגה הליברלית-דמוקרטית, ביטלה את הברית עמה.

משבר פוליטי ארוך

בחירתה של טאקאצ'י מגיעה על רקע עלייה דרמטית במחירי האורז, אשר גרמה לקריסתה של הממשלה הקודמת יחד עם היחלשות המפלגה בבחירות לבית העליון ביולי. חשוב לציין כי למרות שניתן לראות בבחירתה של ראש ממשלה אישה צעד פרוגרסיבי במדינה שמרנית כמו יפן, טאקאצ'י מחזיקה בעמדות שמרניות קיצוניות בנושאי חברה ומגדר וקשורה לארגונים לאומניים קיצוניים.

בבחירות ביולי התחזקו כמה מפלגות ימין קיצוני על חשבון המפלגה הליברלית-דמוקרטית, אשר איבדה את הרוב הפרלמנטרי. מפלגת "עשה זאת בעצמך" (סנסיטו ביפנית) זכתה בסיקור רב במדיה ביפן ובעולם על רקע העמדות הגזעניות שלה, נטייתה לקדם תיאוריות קונספירציה באינטרנט וההפגנות הרועשות אשר קיימה במהלך קמפיין הבחירות נגד מהגרים. מפלגת סנסיטו היא המקבילה היפנית למפלגות הימין החדש באירופה כמו AfD בגרמניה ומפלגת הרפורמה בבריטניה. היא מקיימת קשרים עם המפלגה

עאמר חליל, מנהל התיאטרון הלאומי הפלסטיני (צילום: "הומניטה")

ריאיון עם עאמר חליל, מנהל התיאטרון הלאומי הפלסטיני המלחמה והטבח עצרו את החיים

מאבקו של אל-חכואתי

התיאטרון הפלסטיני הלאומי אל-חכואתי ("מספר הסיפורים" בערבית), הוקם ב-1977 בשכונה שייח' ג'ראח שבירושלים המזרחית. הקים אותו השחקן והבימאי הפלסטיני-צרפתי פרנסואה אבו סאלם (1951-2011). מאז 1984 הוא פועל באולם קולנוע "נוזהה", לאחר שחברי הלהקה שיפצו את האולם שהיה נטוש.

הלהקה הופיעה על בימות פלסטיניות, ישראליות – בהן פסטיבל עכו, ובינלאומיות. במהלך השנים סבל מהשהחל כיוזמה תרבותית-אמנותית מצנזורה, מסגירות בידי השלטונות ומהתקפות של אנשי ימין.

בשנות ה-80 נסגר התיאטרון פעמים רבות באמצעות צווים צבאיים בטענה כי במקום נערכים מפגשים של ארגונים פלסטיניים. בנובמבר 1985 הוציא אלוף פיקוד המרכז אמנון ליפקין-שחק צו סגירה ל-24 שעות בעת שהתיאטרון היה אמור לערוך חזרה גנרלית לקראת הופעה.

בשנת 1987 הוזמן התיאטרון להשתתף בפסטיבל עכו. אנשי ליכוד הפגינו נגד השתתפות הלהקה. במהלך ההופעה עלתה קבוצה של בריונים מתנועת "כך" על הבימה והפריעה להצגה.

במהלך האינתיפאדה הראשונה לא יכול היה קהל פלסטיני מחוץ לירושלים להגיע בשל מחסומים וסגרים. כוחות הביטחון הישראליים סגרו את התיאטרון כמה פעמים. קבוצה של אנשי תיאטרון ישראלים וביניהם גילה אלמגור, דן אלמגור, חנוך לוין, עומרי ניצן ועוד קוטלר ארגנו פעילות מחאה למען אל-חכואתי.

השלטונות המשיכו להוציא צווי סגירה לאורך שני העשורים הראשונים של המאה ה-21. במאי 2009 סגרה משטרת ירושלים, לפי צו של השר לביטחון הפנים דאז יצחק אהרונוביץ', את אירוע הפתיחה של פסטיבל הספרות הפלסטיני שנערך בתיאטרון. ביוני 2013 שב אהרונוביץ' והטיל צו סגירה לשמונה ימים על התיאטרון, שבו תוכנן להתקיים פסטיבל של תיאטרון בובות. הצו נתקל במחאה נרחבת של יוצרי ושחקני תיאטרון יהודים וערבים.

"הכל נעצר בפלסטין. אנו תלויים באוויר כמו מרינטות. עם המלחמה בעזה והטבח, החיים עצמם נעצרו" – כך אמר עאמר חליל, מנהל התיאטרון הפלסטיני הלאומי אל-חכואתי בריאיון שפורסם בשבוע שעבר בעיתון הצרפתי "הומניטה". "בעת שכל העיניים מופנות אל רצועת עזה, דברים קשים מתחוללים גם במקומות אחרים. בג'נין למשל תושבים מגורשים מבתיים, שלאחר מכן נהרסים עד היסוד, והם הופכים פליטים במולדתם. בתנאים אלה, כמעט בלתי אפשרי לעשות תיאטרון, לחשוב על תיאטרון", הוסיף.

למרות הכל, אתם מצליחים להופיע...

אכן, מדי שנה אנו מציגים חמש הפקות, בהן שתיים המיועדות קהל הצעיר. אך לרוב מדובר בהפקות צנועות, אין אנו מסוגלים להרים פרויקטים גדולים בגלל הקשיים המרובים. למשל, בשל הסגר תושבים בגדה המערבית לא יכולים להגיע לתיאטרון. יחד עם זאת, צופים פלסטינים מישראל, מנצרת או מחיפה, מוסיפים להגיע. כמו כן, באולם התיאטרון ישנן הופעות נוספות של מוסיקה או ריקוד, כך שמדי יום ישנם מבקרים באולם. בשנה הקרובה גם נחדש את בית הספר לתיאטרון. זו תכנית לימודים של שלוש שנים בשותפות עם התיאטרון הלאומי של אירלנד.

ממה מתקיים התיאטרון?

אנו פועלים בירושלים תחת העין הפקוחה של השלטונות ואין אנו מקבלים כל תמיכה מישראל. יתר-על-כן, החקיקה החדשה תקשה עלינו לגייס משאבים גם מעבר לגבולות. לכן, כל הפקה דורשת מאמץ גדול כדי לכסות את עלותה. אך הבעיה המרכזית נותרה קיום פעילות השוטפת של התיאטרון. בגלל מצוקה כלכלית איש משחקניו ועובדיו לא קיבל שכר בחצי השנה האחרונה.

האם זה תיאטרון פוליטי?

כל הצגה שמקורה בפלסטין ושחקניה פלסטינים היא פוליטית בצורה זו או אחרת. הפוליטיקה היא חלק בלתי נפרד מחיי השחקנים ולה תפקיד מרכזי בהווייתם. תקוותי היא לגדל דור צעיר של יוצרי תיאטרון ושל שחקנים פלסטינים.

יוסי אבו

בן 19 נהרג מידי מתנחלים

המשך מעמוד 5

תודה לטרמפ...

כל הממשלים, הרפובליקניים והדמוקרטיים, שירתו את ההון. זה כולל גם מדיניות רפורמיסטית כמו תוכנית "הניו דיל", מדיניות שדגלה התערבות ממשלתית נרחבת בכלכלה ובחברה שהוביל הנשיא מהמפלגה הדמוקרטית פרנקלין דלאנו רוזוולט בעקבות המשבר הקפיטליסטי הגדול בשנות ה-30. תוכנית זו הובילה להקמת מנגנוני רווחה נרחבים.

אך ממשל טראמפ קבע בגלוי כלל חדש: "שלטון בעלי ההון, בידי בעלי ההון, למען בעלי ההון". אצל טראמפ השלטון לא רק משרת ההון – השלטון משרת בראש ובראשונה את הנשיא ומשפחתו.

"נשיא ארה"ב דונלד טראמפ מאוד אוהב כסף. מאז חזר לבית הלבן, עסוקים הוא ובני משפחתו בניצול מעמד הנשיאות ובמונטיזציה של המותג 'טראמפ'. הם עושים הכל: מכירה של מוצרים ממותגים; מכירה של החלטות התובע במשרד המשפטים; גיוסי כספים מנסיכי המפרץ הפרסי; קידום פרויקטים נדל"ניים ברחבי העולם; ובעיקר מיזמי קריפטו, שיצרו עבורם - לאחר שישה חודשים בלבד בבית הלבן - את עיקר הרווחים. כמה כסף עשה טראמפ מאז החל לכהן כנשיא? לפי מחקר של דייוויד קירקפטריק שפורסם במגזין 'ניו יורקר', הרווחים הפרטיים של משפחת טראמפ מאז תחילת כהונתו הגיעו לסכום חסר-תקדים בהיסטוריה המודרנית של פוליטיקאים - 3.4 מיליארד דולר, בהערכה שמרנית", כתב איתן אבריאל ב"דה מרקר" (31.8).

ב"ניו יורק טיימס" (27.9) הוסיפו שאלכס ויטקוף, בנו של שליח טראמפ למזרח התיכון סטיב ויטקוף, "פעל באחרונה לגייס מיליארדי דולרים מקרנות ממשלתיות בקטאר, באיחוד האמירויות ובכווית עבור קרן השקעות נדל"ן בארה"ב השייכת למשפחתו". את הקרן הקים ויטקוף האב בסוף שנות ה-90, ועל אף שמכר חלק מאחזקתו בקרן, הוא עדיין בעל מניות בחברה. ולא רק המשפחה ומקורבים – מאז שנבחר טראמפ עושרם של 10 המיליארדרים העשירים ביותר בארה"ב גדל בכ-700 מיליארד דולר.

להיטות של טראמפ "להשכין שלום במזרח התיכון" ולהרחיב את הסכמי אברהם כדי להבטיח את ההגמוניה האמריקאית באזור מעלה את השאלה: איזה קופון יגזרו הנשיא, בני משפחתו, מקורביו והתאגידים הגדולים – ביחוד יצרניות הנשק הגדולות?

ולמי תודה? לטרמפ, כמובן.

אפרים דויד

צעיר פלסטיני בן 19, אחמד רובחי אל-אטרש, נהרג בשני (3.11) מידי של מתנחל בצפון חברון. סוכנות הידיעות הפלסטינית וואפא דיווחה כי כוחות הכיבוש מנעו מצוותי הסהר האדום שהיו באזור להגיע אל הפצוע, והשאירו אותו מדמם על הקרקע עד שמת מפצעיו. לאחר מכן זומנה משפחתו לזהות את גופתו, וזו נלקחה למקום שאינו ידוע.

עוד מסר משרד הבריאות הפלסטיני כי צעיר נוסף נהרג מידי של חיילים. ג'מיל עאטף חנני, בן 17, נפצע בבית פוריק, מזרחית לשכם. הוא נורה בחזה והועבר לאשפוז לבית חולים בשכם ושם נקבע מותו לאחר שהמאמצים להצילו לא נשאו פרי. על פי נתוני משרד הבריאות ברמאללה, מאז תחילת המלחמה הרגו חיילים בגדה 1,603 בני אדם ויותר מ-10 אלף נפצעו, ומאש מתנחלים נהרגו 35.

במהלך סוף השבוע שעבר פרצו מתנחלים לכניסה הראשית של העיירה דיר דיבואאן, הציתו שני כלי רכב ותקפו מסגד. קבוצת מתנחלים חדרה לשכונת אל-מראה שבכניסה המערבית של העיירה. הם שברו והציתו שני רכבים, וניסו לפרוץ למסגד בשכונה תוך ניפוץ החלונות.

מק"י תל-אביב

אסיפה שנתית

יום ראשון, 9.11 | 19:00 | אחד העם 70, תל אביב

שותפות השלום

שיחה: עיניים על הגדה

יום חמישי, 13.11 | 19:00 | מועדון הקונגרס, וואדי ניסנאס

השבוע לפי איתי בנימיני

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

